

ส่วนที่ ๔ การติดตามและประเมินผล

๔.๑ การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

ในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย

- ๑) กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล
- ๒) ระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล
- ๓) กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล เมื่อได้ดำเนินการตามหลักการสำคัญ ๓

ประการแล้ว คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น จะต้องดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล ดังนี้

๑.๑ ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่เกิดจากคำถาม เช่น ใครเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำยุทธศาสตร์ ผู้เข้าร่วมมีกี่คน กี่กลุ่ม มีที่มาอย่างไร ผลลัพธ์ในเชิงที่ได้เป็นแบบตัวเลข สถิติต่าง ๆ ข้อมูลเชิงปริมาณ จึงเป็นข้อมูลที่แสดงจำนวน เช่น จำนวนคนร่วมกิจกรรมแยกตามเพศ จำนวนกิจกรรมที่ถูกระบุว่าเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี เป็นต้น

๑.๒ ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมคุณภาพของเรื่องนั้น ๆ เช่น ชุมชนมีปัญหาอะไรบ้าง ผลของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์แต่ละด้านหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นอย่างไร ผลของคนเป็นอย่างไร ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่อธิบายปรากฏการณ์ในพื้นที่ในลักษณะอย่างลึกซึ้ง เป็นข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงความเป็นเหตุเป็นผลของยุทธศาสตร์

๑.๓ ความสำเร็จของการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาไปใช้ วัดความสำเร็จได้จาก เช่น

- ๑.๓.๑ บรรทัดฐานด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ (client satisfaction criterion)
- ๑.๓.๒ บรรทัดฐานด้านเวลา (time criterion)
- ๑.๓.๓ บรรทัดฐานด้านการเงิน (monetary criterion)
- ๑.๓.๔ บรรทัดฐานด้านประสิทธิผล (effectiveness criterion)

๑.๔ การนำเสนอผลการติดตามและประเมินผล สามารถใช้รูปแบบ

- ๑.๔.๑ ความเรียงร้อยแก้ว (Narrative) เช่น คำบรรยายตาราง หรือรูปภาพ
- ๑.๔.๒ ตาราง (Tables) เป็นการนำข้อมูลลงในช่อง (Grids)

๔.๒ การติดตามและประเมินผลโครงการ

วิธีการที่ ๑ จะใช้รูปแบบประเมินผลโครงการ

ตอนที่ ๑ : ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล/ผู้รับผิดชอบโครงการ

ตอนที่ ๒ : ข้อมูลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดความสำเร็จ (เปรียบเทียบเป้าหมายกับผลที่ได้รับ) การเบิกจ่ายงบประมาณ ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ แนวทางแก้ไข ข้อเสนอแนะ

วิธีการที่ ๒ คือการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานเทศบาลตามแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแบ่งเป็น ๒ แบบ

๑. แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม วัตถุประสงค์ของแบบ เพื่อใช้ในการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชน ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ประโยชน์ เป็นเครื่องมือที่เทศบาลจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเก็บข้อมูลจากประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อประเมินขององค์กรในแต่ละปี องค์ประกอบของแบบ แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ประกอบคือ ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป -เพศ/ อายุ/

การศึกษา/อาชีพหลัก ส่วนที่ ๒ ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ / กิจกรรม ๒) การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลของโครงการ / กิจกรรม ๓) การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ / กิจกรรม ๔) รายงานผลการดำเนินงานของโครงการ / กิจกรรมต่อสาธารณะ ๕) ความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ / กิจกรรม ๖) ดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ๗) ผลการดำเนินโครงการ / กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ๘) การแก้ไขปัญหา และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ๙) ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินโครงการ / กิจกรรม

วิธีการที่ ๓ การรายงานความก้าวหน้าและกำหนดในเรื่องของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

เป็นการใช้ข้อมูลจากระบบบริหารจัดการเพื่อการวางแผนและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-plan) ในการรายงานผลเรื่องการใช้จ่ายเงินงบประมาณว่ามีค่าใช้จ่ายเงินงบประมาณไปเท่าไรในปีงบประมาณนี้

๔.๓ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่น

๑. ขาดความสนใจ ไม่เห็นความสำคัญ เกรงว่าผลที่ออกมาจะแสดงถึงความล้มเหลวของโครงการ เพราะโครงการหลายโครงการยังขาดการวางแผนที่รัดกุม
๒. มีโครงการเป็นจำนวนมากที่กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการไม่ชัดเจน หรือกว้างมากเกินไปไม่สามารถนำไปสร้างตัวชี้วัดความสำเร็จได้ การกำหนดโครงการที่แยกย่อยเกินไปทำให้ไม่เห็นภาพรวมของความสำเร็จขาดระบบการจับเก็บข้อมูลที่ดี หลายหน่วยงานยังไม่ทราบว่าข้อมูลที่ควรจัดเก็บมีอะไรบ้าง
๓. ยังขาดเจ้าหน้าที่หรือนักวิชาการที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการประเมินผล จึงทำการติดตามประเมินผลอยู่ในขอบเขตจำกัด

๔.๔ ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๑. การพัฒนาระบบการวางแผนและงบประมาณ

๑.๑ ให้สำนัก/กอง นำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและงบประมาณรายจ่ายเงินสะสม รวมทั้งการวางแผนทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง

๑.๒ กำหนดวงเงินงบประมาณประจำปี เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและการบูรณาการแผนงานและโครงการในระดับท้องถิ่นตามแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

๑.๓ การทบทวน และปรับปรุงแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

๒. การพัฒนาระบบการรายงานผลและติดตามประเมินผล

๒.๑ สร้างระบบการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนงาน/โครงการไปสู่การปฏิบัติ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการในอนาคต โดยรูปแบบการรายงานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

๒.๒ สร้างกลไกการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานขององค์กร ว่าสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลถือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่จะนำมากำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ขององค์กรในอนาคต เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับแผนพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การติดตามผลความก้าวหน้าประจำปี เป็นการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบความคลาดเคลื่อนระหว่างเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนากับผลที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการ ตลอดจนการทบทวนเป้าหมายและกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

ระยะที่ ๒ การประเมินเมื่อสิ้นสุดแผน เป็นการประเมินผลเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสรุปผลการปฏิบัติราชการและประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาที่ใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น
